

Čís. 3015.

Obchodní společnost a její firma není korporací ve smyslu § 492 tr. zák.; byli-li útokem na ni uraženi též její společníci, jsou jen tyto oprávnění k soukromé obžalobě, nikoliv firma jejich jménem. Ani z ustanovení § 27 tisk. nov. nelze vyvozovati právo k soukromé obžalobě pro všechny právnické osoby.

(Rozh. ze dne 19. prosince 1927, Zm II 379/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost soukromé obžalobkyně firmy »H.« do rozsudku zemského soudu v Opavě jako soudu kmetského ze dne 31. května 1927, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 1 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 487, 488, 493 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti soukromé obžalobkyně, dovolávající se číselně důvodu zmatečnosti čís. 9 c) § 281 tr. ř., nelze přiznati oprávnění. Jako soukromá obžalobkyně vystupuje veřejná obchodní společnost; kmetský soud uznal správně, že takové firmě nepřísluší právo žalovati pro přečin proti bezpečnosti cti ve smyslu § 492 tr. zák. Touto otázkou zabýval se již nejvyšší soud ve svých rozhodnutích sb. n. s. č. 2129 a 2131 a ustálil se, probrav celý vývoj předpisu § 492 tr. zák., jakož i příslušnou literaturu, na názoru, že průmyslový nebo hospodářský podnik není korporací ve smyslu § 492 tr. zák. O takový podnik jde však i v souzeném případě, kde obžaloba byla podána firmou veřejné obchodní společnosti »H.«, konfekčním obchodem, tedy podnikem výhradně výdělkovým. Na úvahy těchto zásadních rozhodnutí se poukazuje a k vývodům zmatečnou stížnosti se jen ještě poznamenává toto: Marně se snaží stížnost z předpisů práva civilního, najmě z ustanovení obchodního zákona dovésti, že obchodní společnost a její firma jest právním podmětem oprávněným podle § 492 tr. zák. podati soukromou obžalobu pro trestný čin proti bezpečnosti cti. Svými vývody dokazuje pouze, že veřejná obchodní společnost může pod firmou nabývatí práv a bráti na se závazky, nabývatí věcných práv k nemovitostem a vystupovati před soudem jako strana. Leč těmito vývody nevystihuje stížnost podstatu rozhodné otázky, o níž tu jde, zda takový podnik je i korporací zákonem uznanou ve smyslu práva trestního. Nerozhoduje ovšem jedině to, že veřejná obchodní společnost není osobou právnickou. Vždyť rozhodnutí sb. n. s. č. 2129 naznačuje přímo, že pro pojem korporace zákonem uznané nemusí býti rozhodným, zda jest osobou právnickou čili nic, nýbrž že tu — vyjma spolky, jichž povaha jako korporací zákonem uznaných ve smyslu § 492 tr. zák. byla rozhodnutím ze dne 27. prosince 1926, sb. n. s. č. 2603 výslovně uznána — mohou ještě jiné náležitosti, zejména veřejnoprávní

ráz těchto sdružení, máti důležitý význam pro jejich podřadění pod ustanovení § 492 tr. zák. Námitkou, že žalující firmě jest přiznati vlastnost korporace, oprávněné podati soukromou obžalobu již proto, poněvadž nemůže býti pochybno, že jí přísluší právo opravy ve smyslu § 19 tisk. zák., nebylo by vlastně třeba se zabývati, ježto jde toliko o vyřešení otázky aktivní legitimace k podání soukromé obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti; než tolik dlužno alespoň poznamenati, že rozhodnutím sb. n. s. č. 1693, které se zabývalo otázkou legitimace k opravě podle § 19 tisk. zák., byla tato legitimace přiznána sdružení osob proto, že je bylo pokládati za korporaci zákonem uznanou ve smyslu § 492 tr. zák. a jako takovou za oprávněnou k opravě ve smyslu § 19 tisk. zák.

Nelze přisvědčiti názoru stížnosti, že žalující firma jest sdružením více jednotlivců, kteří jsou všichni společníky firmy, a že tedy tito vystupují jako obžalobci. Návrh na trestní stíhání obžalovaného není podán určitými osobami fysickými, nýbrž firmou »H.«. Firma obchodníka nepředstavuje však jeho osobu, nýbrž jest podle čl. 15 obch. zák. pouze jménem, pod nímž provozuje obchody a dává svůj podpis. Veřejná obchodní společnost může ovšem — jak řečeno — pod svou firmou nabývati práv a může i žalovati před soudem (čl. 111 obch. zák.). Avšak toto oprávnění nelze rozšiřovati přes obor vlastních obchodů a s nimi souvisejících majetkových poměrů. Zejména nelze je vztahovati na právo hájiti čest jednotlivých společníků, neboť právo na čest jest zásadně právem ryze osobním, nutně spojeným s osobou oprávněného jednotlivce. Kdyby tedy i pravdou bylo, že pozastavenou statí byla dotčena též čest společníků, mohla by urážka býti soudně stíhána toliko jednotlivými dotčenými osobami, nikoli však na jejich místě firmou, která jest pouze oprávněna je zastupovati v obchodních a jiných majetkoprávních poměrech, náležejících do okruhu společenského jmění a společenských obchodů. Ze soukromé obžaloby podané firmou nelze ostatně ani seznati, zda všichni nebo kteří společníci pokládají se uraženými, zejména když podle výtahu z obchodního rejstříku jsou společníky firmy též obchodní společnosti a též společnost s obmezeným ručením. Jelikož soukromá obžaloba byla podána jen firmou a nikoli jednotlivými účastníky, kteří se cítí uraženými, není tu ani s tohoto hlediska obžaloby podle zákona potřebné a nemohl proto ani z tohoto důvodu býti vynesena výrok odsuzující. Vývody stížnosti neobstojí posléze ani, pokud se snaží z ustanovení § 27 tisk. novely vyvoditi aktivní legitimaci firmy k podání soukromé obžaloby. Tímto ustanovením, podle něhož také periodický tiskopis, jenž byl uražen, jest oprávněn k soukromé obžalobě, byl splněn starý požadavek žurnalistů. Podle zprávy ústavněprávního výboru — tisk 4569 — spočívá toto ustanovení na úvaze, že vyvinuté poměry politické, zvláště vztah určitých periodických tiskopisů k politickým stranám, jež tvoří základ veřejného života ve státě, vyžadují zabezpečení této ochrany veřejného tisku. Jest to tedy ustanovení zcela výjimečné, navazující zřejmě i na případ urážky periodického tiskopisu, který jest rozebírán v časopise »Gerichtszeitung« č. 19 z roku 1902, a není přípustno, dávatí takovému výjimečnému ustanovení výklad širší

a vyvozovati z něho důsledek, že jím vlastně byla vyjádřena zásada, že všem »právníckým osobám« bez výjimky přísluší právo k soukromé obžalobě. Rozhodnutí býv. nejvyššího soudu vídeňského čís. 3698 ú. sb., jehož se stížnost dovolává, zabývá se výlučně otázkou, zda sdružením, která nepochybně jsou korporacemi zákonem uznanými ve smyslu § 492 tr. zák., lze přiznati ochranu i podle § 496 tr. zák.; nedotýká se však vůbec otázky, o niž tu jde, zda obchodní podnik jest korporací podle § 492 tr. zák. K vůli úplnosti se připomíná ještě k vývodům stížnosti v příčině judikatury bývalého nejvyššího soudního dvoru vídeňského, že v posledních letech před převratem bylo uveřejněno několik rozhodnutí nejvyššího soudního dvoru — viz úř. sb. čís. 4273, 4333, 4334 — podle jejichž obsahu onen soud zjevně vycházel z názoru, že jistým podnikům rázu soukromého přísluší právo k soukromé obžalobě s hlediska § 492 tr. zák.; příznačným jest však, že ve všech těchto případech šlo o podniky zastávající důležité úkoly veřejnoprávního významu — viz podobné rozhodnutí i pod čís. 2478 sb. tohoto nejvyššího soudu. — Bylo tudíž zmateční stížnost jako nedůvodnou ve smyslu § 288 čís. 3 tr. ř. zavrhnouti.

Čís. 3016.

Po právu a na venek může platiti za zodpovědného redaktora jen ten, ohledně něhož platily podmínky § 10 tisk. zák.; předpis § 9 tisk. zák. má pouze význam pořádkový.

Byla-li zodpovědnému redaktoru dána zdravotní dovolená a po čas této byl zastupován jinou osobou, zodpovídá přece za zanedbání povinné péče ve smyslu § 6 tisk. nov., neučinil-li náležité opatření, by byla ona změna v zákonné lhůtě oznámena a na listě provedena; byla-li ohlášena až po vyjití čísla, obsahujícího závadný článek, nezáleží na tom, že okresní politická správa vzala onu změnu na vědomí se zpětnou platností; okolnost, že se obžalovaný vzhledem k onomu za zodpovědného redaktora nepokládal, poukazuje na omyl právní.

Přestupek podle § 6 tisk. nov. je kulposní formou spáchání deliktu objektivně založeného obsahem periodického tiskopisu; zodpovědného redaktora nevyvíňuje okolnost, že závadný článek (obsahující urážku na cti) ani nepsal ani do tisku nedal; kdyby tomu tak bylo, šlo by po případě o přečin urážky na cti.

Předpoklady trestnosti činů (opomenutí) soudům ku potrestání přikázaných posuzuje (s výjimkou § 5 tr. ř.) trestní soud sám, jsa v té příčině oprávněn přezkoumávati také zákonitost rozhodnutí a opatření úřadů správních.

(Rozh. ze dne 20. prosince 1927, Zm I 75/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského jako kmetského